

كۆمىتراژىدىيى بىر يارى مەرگ بە سەر سەددام حوسىندا

حەكىم كاكەوۋەيس

مىژوۋى كورد، ۋەك مىللەتتىكى ژىردەستە، پەرە لە راپەرىن و كارەسات و كۆمەلكوژى و سووكايەتى و خۇفرۇشى. دەيان ھەزار ئافرىتى كورد لە سەردەمى فتووحاتى ئىمامى عومەردا كرانە سەرارى و ديارى بۆ دەستىرۇشتوۋەكانى ئەوساى جەزىرەى عارەبى. دەيان ھەزارى تر لە سەردەمى ئەمەۋىيەكاندا تالان كران و بۆ عەسكەرە عارەبەكان حەلال بوون و نىرىنەكانىشمان موالىگەلىكى جاش و ئەوساش ھەر خەفیف بوون. تاۋانى زۆر لە دژى نەتەۋەكەمان ئەنجام دران بەلام قەت نەگەيشتە ئەۋەى كە سەددام حوسىن بە كوردى كرد. ئەۋ دەمانە، ئەگەرچى بەربەرەكانىمان كىردوۋە، بەلام خىانەتلىشمان لە مىللەت و خاكى خۇمان كىردوۋە. لە سەردەمى سەددامىشدا ھەمان كارمان پى كراۋە و ھەمان كاردانەۋەشمان ھەبوۋە: شۆرش و جاشايەتى و خىانەتكارى. لە ھەموۋى سەرنجراكىشتەر ئەۋەى كە كورد، لە دۋاى تىكشكانى ئىمپىراتورىيەتى مادەكاندا، داۋايان كىردوۋە بىنە حەرەسحدوۋدى فارسەكان و ئىستاش ھەر ئەۋەمان دەۋى!

خىانەت و جاشايەتى و حەرەسحدوۋدى لە چارەمان نووسراون و لە كرۆمۇسۆمەكانىماندا تۇمار كراۋون و بە خۇمان و سىياسەتمەدارانەۋە، زۆر لەۋە گىچكەتر و زەلىلتىر ئازادى رەۋاى خۇمان بىيىن. ھەرە گەۋرەى ئەمروى كورد، گەۋرەى كۆمەلى كۆپلەيە و كۆپلەۋانى زۆرداران و داگىركەرەنە. راستە يەككىك لە ھۆكارەكانى مانەۋەمان چىايەكانمانە، بەلام ھەر چىايەكانىش بوونەتە ھۆيەكى سەرەكى بۆ ئەۋەى ئازادى خۇمان بە دەست نەھىتىن. ھەر لىمان قەۋمايى، ھەرە ئازا و قارەمانەكانىمان داۋايانەتە شاخ و مەيدانى شەريان بىردۆتە ناۋ مالاكەى خۇيانەۋە. شانازىش دەكەين كە ئىمە دەستىرۇشمان نەكردوۋە. شەرمەزاريى، ۋاى لە عارەب و تورك و فارس كىردوۋە، ھەم ۋلاتيان ھەبى ھەم ۋلاتى ئىمە داگىر بىكەن! خۆزگە ئىمەش شەرمەزار دەبوۋىن! خۆزگە سەرسەرىيەكانى ئىمە دەيان ھەزار ژنە عارەبىيان بىر فاندابا و رەگەزپەرستە نامەردەكانىمان كچە عارەبىيان بە مەلھاكى دياربەر بىرۇشتى، بەلام ژىردەستە نەدەبوۋىن. خۆ پەموكىكلىمان لى ھەلدەكەۋت تا بە ھۆى بەرگىرىكىردىنەۋە لەۋ غەدرلىكىراۋانە، خەلاتى نۆيىل ۋەرگىرئ و سەرى مىللەتە زالمەكەى خۆى لە ناۋ گەلاندە بەرز بىكاتەۋە.

بە بەر چاۋى كۆيرمانەۋە، عارەب ئىسلامى بە كار ھىنا و تاۋانى زمان و دەسلەت و دەۋلەتى خۆى لە دوۋرگەى عارەبىيەۋە دەرھاوژىرى و بىگەيەنئىتە ئەندەلوس و بىتتە مىللەتى ھەلبىزاردە و لە خواردنى خوين و كۆلكى كوتراۋى حوشترەۋە (عيلەيز) بىگاتە ئەۋەى منارە پىچدارەكەى سامەرا و كۆشكى ھەلواسراۋى بايىل و تەنانت پىشتكۆش بە ھى خۆى بزائى. تورك، بە چەندسەد سوارىكەۋە، ئىسلامى قۇستەۋە و چەندسەد سالىك لە سى كىشۋەرى جىھاندا دەسلەتە ھەبوۋ و ھەر بە كەرەسەى ئىسلام خۆى لە فەۋتان و نەمان رىزگار كرد ئەۋسا كە پىۋىستى پى نەما، توۋرى دا و بوۋە ئەندامى نەتەۋە يەكگرتوۋەكان و ئەۋروپى. فارسەكان، ئايترايەكى تايەبىيان لە ئىسلام داتاشى ھەر بۆ ئەۋەى نەبەنە ژىردەستە و كۆپلەى عارەبى عىلەيزخۆر. كەچى كورد، سەر زمان و بىن زمانىيان ئەۋەى ھۆى داۋكەۋتى خۇيان بۆ ئاينى ئىسلام بگەرتىنەۋە... تەح! با كەمىكىش تەماشاشى عەقلى قوتى خۇمانىش بىكەين! ئىمە بۆ ئاينى ئىسلامان نەقۇستەۋە؟

چما زەردىشتى كە ئاينى خۇمان بوۋ، لە دژى خۇمان بەكار نەھىندرا؟ چما كۆمۇنىزم كە ئايدۆلۇژىيەكى نىۋنەتەۋەيە و بۆ ھەموۋ مىللەتان ۋەك يەكە، نەبوۋە چەكى ژىردەستەيى و بچوۋكىمان؟ چما ئەژدەھاك ھەر (ئاستياگ)ى شۆرشگىرى دژە دەسلەتەى فارس نەبوۋا جەژن بۆ تىكشكانى دەگىرىن و نەفرەتى لى دەكەين؟ چما ھەر ئىستا ئەۋەى خىانەتى كىردى رۇلى لەۋانە زياتر نىيە كە خوينيان لە پىناۋى نەتەۋە و خاكەكەياندا رازاۋە؟ ئەرى ئىستا كۆنە جاش و كۆنە پىشمەرگە كامىيان پىر شانازى بە كار و كردار و رابىردوۋى خۇيەۋە دەكا؟ ئەدى ھەۋلى يەكگرتەۋەى عىراقى پارچەكراۋ لە لايەن سىياسەتمەدارانى كوردەۋە خۆكۆزىيەكى تر نىي؟ ئەگەر سىياسەت لە ناۋ كورددا بازىرگەنى نەبى، بۆچى كەس، بە ئامان و زەمان دەسبەردارى نابى؟ نا! ھەر خۇمانىن خۇمان! خۇمان و كەسى تر نا! مادام گەۋرە بەرپىرسانى ئەمەرىكا سەردانىمان دەكەن و لوۋسكە و پوۋسكەى ئەۋروپا لە شاشەى تەلەقۇزىنەۋە باى دەدەن، ئىمە شتىن! مادام رەۋشتى كۆمەلگەى كوردەۋارى لە بناغەۋە ھەلتەكاۋە، ئىمە پىشكەۋتوۋىن. كەس بىر لەۋە ناكاتەۋە كە كورد، ھەمىشە لە حوشترەۋانەكانى بىبابان پىشكەۋتوۋتر بوۋە بەلام ئەۋان ئىمەيان ۋەك قافلەى حوشتر قەتار كىردوۋە و لىماندەخوڭ؟ پىشكەۋتوۋى بى دەسلەت خۆسۋوكرىدە! ھاورىيەكم كە عارەبەكانى فىرە عارەبى دەكرد گوتى: "ۋانەى زمانى عارەبىم پى دەگوتەۋە، كەچى گالتەيان بە عارەبىيەكەم دەكرد. پىم گوتن: شەرم كەن! من ئەۋ زمانەتان فىر دەكەم كە دايكتان فىرى نەكردوۋن، كەچى گالتەم پى دەكەن!" بەلى، مامۇستاي كورد لە لاي ئەۋان لە نەخوئىندەۋارى عارەب بچوۋكترە

له سهردهمی دهسهلاتی سه ددام حوسیندا، ئەو غه دره ی که لیمان کرا گه یشتە لووتکه و ئەو درنده ییە که سه ددام حوسین به رانه ر گه لی کورد ئەنجامی دا له جیهانیشتا که موینه یه . که چی ئیستا به شیوه یه کی سهرنجراکیش و کۆمیدیایی وه ها حوکمی مردنی به سهردا دراوه که له بهر ژه وه ندی کوردا نه یی. ئەو هاوکیشە سیاسییه ی که سیاسه تهمه دارانی کورد بۆ کوردیان سازداوه، جینی خیانه ت و دلسۆزی، جاشایه تی و پێشمه رگایه تی، پاکی و ناپاکی و مانه وه و کوشتنی سه ددامی وه ها گۆرپییه وه، نه زانین بهر ژه وه ندیمان له کوی و له کامه دایه و نه زانین ئەو هاوکیشە کوردییه چۆن شی ده کریته وه! عیراق یه ک پارچه بی یا نغرۆ بی؟ سه ددام حوکم درا، به لام ئەدی تاوانی ئەنفال و هه له بجه و بهر زانییه کان و ژنه فرۆشراوه کان و ته عریب و قه لادزی 1974 و فەیلییه کان؟ ژیا نی هه ر که سیکی کورد ده گری، به هوی زولمی سه ددامه وه داستانیکه!

سه ددام له سهر 148 عاره ب حوکم درا. ئەدی ئیمه مرۆف نین؟ ئەوانه ی ئەنفال کران مرۆف نه بوون؟ کورد مرۆف نییه؟ له سهر ئەوه شه وه، سیاسه تهمه دارانی کورد خه لکیان هینا وه ته سهر شه قامه کان تا هه لپه رن! بۆ چی؟ بۆ تۆله ی خوینی 148 عاره بی شیعه! ئەدی تۆله ی که سوکاری من که ماوه ی دوو سال له سنووره کانی سه وودیه به ند کران؟ ئەدی ئافره ته فرۆشراوه کان؟ ئەوانه نرخان نییه و خۆشی ئمه به خۆشی ئەمه ریکا وه یه! که ئەوان پێیان چاکه حوکم بدری، هه لپه رین له سهر ئیمه یه!

هیوادارم شهره ف له ناو کوردا واتایه کی مابن و بۆ پسو بوونی باوکی خۆمان و په دوو که وتنی دایکی خۆمان و فرشتنی کیژه کانمان هه لئه په رین! با هینده مان که رامه ت هه بی، هه ر نه بی له خۆشی له ده ستدانی کهر کووک قژ و سمیلی سپی بویاغ نه که یین! ئیمه خه ریکی چین؟ که سی کیشی کهر کووکی هه بی، چۆن ده توانی خه و بیبا ته وه و چۆن ده توانی بویاغ له قژ و سمیلی خۆی بدا؟ سهر ئەوه یه چاک ده زانن که هه موو کهس ده زانی سو بوو غاوین، که چی بی منه تن و هه ر ده یه که ن و کهر کوو کیش به بهر چاویانه وه زۆرگی ده کری! مه سه له ی کورد به گشتی بۆ ته گالته جار ییه کی کۆمیتراژیدیا.

سه ددام حوسین حوکمی مه رگی به سهردا دراوه. ئەمه خه ونه یا خه یال؟ به لام له سهر چی حوکم دراوه؟ له سهر ئەنفال؟ نا. مه به ست له و حوکمدانه ئەوه یه که ئەنفال، وه ک کرداریکی جینۆسایدی کورد نه که ویتە ناو فایله وه و نه ییتە بابەتییکی میژوو یی. ها که زانی تا عه لی کیمیا ویش به ده ردی خوا سه ری نایه وه و باسی ئەنفالی برده گۆره وه! ئەمانه گه مه به خوینی کورد ده که ن تا گه مه به شه ره فی ئیستا و رابر دوویان نه کری! ئەمانه خۆیان ئەنفال و شه ری قهر کردن سهر پۆش ده که ن چونکه خۆیان ده ستیان تێیاندا هه بوو. خۆ ئەو لسته دوور و درێژه ی جاسووسان گه مه نییه! ئەو لسته یه، به ره یه کی دراوه و لسته یه کی له خۆی خه ته رناکتری شار دۆته وه!

ئە ی خوا ی گه وه ره! ته مه ن و ته ندرو ستیم مه و دام نا ده ن جار یکی دی، سهر له نو ی له هه نده ران بژیم! به ره وه بۆ خۆت، ئە ی ئیزدانی مه زن! ناتوانم چاره ی خیانه تکاران ببینم! خۆ فرۆش و قه له مفۆش وه ک شه ی تان لینگ لیک ده ده ن و که ده ته ره کین، هه ر جاره و چل تووتکه زۆل دین! خیانه تی قه له م له سه ره وه ی هه موو خیانه ته کانه وه یه و ئەو په ری به ره ی هه یه!